

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

3 април 2014 година *

„Преюдициално запитване — Енергетика — Енергийно етикетиране на телевизори — Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2010 — Отговорности на търговците — Телевизор, който е доставен на търговеца без този етикет преди началния момент на прилагане на регламента — Задължение за търговеца да постави етикет върху подобен телевизор от началния момент на прилагане на регламента и да се снабди с етикет впоследствие“

По дело C-319/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Thüringer Oberlandesgericht (Германия) с акт от 5 юни 2013 г., постъпил в Съда на 11 юни 2013 г., в рамките на производство по дело

Udo Rätzke

срещу

S+K Handels GmbH,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на състав, K. Lenaerts (докладчик), заместник-председател на Съда, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis и J.-C. Bonichot, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за германското правителство, от T. Henze и B. Beutler, в качеството на представители,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от A. De Stefano, avvocato dello Stato,
- за Европейската комисия, от K. Herrmann и B. Eggers, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: немски.

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, буква а) от Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2010 на Комисията от 28 септември 2010 година за допълване на Директива 2010/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета във връзка с енергийното етикетиране на телевизори (ОВ L 314, стр. 64, наричан по-нататък „Делегираният регламент“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Rätzke и S+K Handels GmbH (наричано по-нататък „S+K“), което е конкурент на г-н Rätzke в областта на пускането в продажба на електронни уреди, и по-специално на телевизори, по повод на касационна жалба с правно основание германския закон за борба с нелоялната конкуренция.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2010/30/ЕС

- 3 Съображение 19 от Директива 2010/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 година относно посочването на консумацията на енергия и на други ресурси от продукти, свързани с енергопотреблението, върху етикети и в стандартна информация за продуктите (ОВ L 153, стр. 1) гласи:

„На Комисията следва да бъдат предоставени правомощия да приеме делегирани актове в съответствие с член 290 ДФЕС по отношение на посочването върху етикети и в стандартна информация за продуктите на консумацията на енергия и на други основни ресурси от продукти, свързани с енергопотреблението, при употребата им. От особена важност е Комисията да проведе подходящи консултации по време на подготвителната си работа, включително на експертно равнище“.

- 4 Съображение 25 от тази директива гласи:

„Когато държавите членки изпълняват разпоредбите на настоящата директива, те следва да се стремят да се въздържат от приемането на мерки, които могат да наложат ненужни бюрократични и усложнени задължения на засегнатите участници на пазара, по-специално на малките и средните предприятия [МСП]“.

- 5 Член 2 от тази директива, озаглавен „Определения“, предвижда:

„За целите на настоящата директива:

[...]

- ж) „търговец“ означава търговец на дребно или друго лице, което продава, наема, предлага на лизинг или излага продукти на крайни ползватели;

- з) „доставчик“ означава производител или негов упълномощен представител в Съюза или вносител, който пуска на пазара или в експлоатация продукти на пазара на Съюза. При отсъствие на такова лице за доставчик се смята всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара или в експлоатация продуктите, обхванати от настоящата директива;
- и) „пускане на пазара“ означава първото доставяне на продукт на пазара на Съюза с цел да бъде разпространен или използван в рамките на Съюза срещу възнаграждение или безплатно, независимо от техниката на продаване;

[...]“.

- 6 Член 5 от същата директива, озаглавен „Отговорности на доставчиците“, предвижда:

„Държавите членки гарантират, че:

- а) доставчиците, които предлагат на пазара или въвеждат в експлоатация продукти, попадащи в обхвата на даден делегиран акт, поставят етикети и фишове в съответствие с настоящата директива и делегирания акт;

[...]

- г) доставчиците предоставят безплатно на търговците необходимите етикети във връзка с етикетирването и информацията за продукта.

Без да се засяга изборът на доставчиците на система за доставка на етикети, доставчиците своевременно доставят етикети при поискване от търговците;

[...]“.

- 7 Член 6 от Директива 2010/30, озаглавен „Отговорности на търговците“, гласи:

„Държавите членки гарантират, че:

- а) търговците поставят правилно етикетите, така че да се виждат добре и да са четливи, и включват фиша в брошурата за продукта или в другата литература, която придружава продуктите при продажбата им на крайни ползватели;
- б) когато се излага за продажба даден продукт, обхванат от делегиран акт, търговците прилагат подходящ етикет на добре видимо място, както е посочено в съответния делегиран акт, и във вариант на подходящия език“.

- 8 Член 10 от посочената директива, озаглавен „Делегирани актове“, предвижда в параграфи 1—3:

„1. Комисията установява подробните изисквания относно етикетите и фишовете в делегирани актове в съответствие с членове 11, 12 и 13 по отношение на всеки вид продукт съгласно настоящия член.

Когато даден продукт отговаря на критериите, изброени в параграф 2, той попада в обхвата на делегиран акт в съответствие с параграф 4.

Разпоредбите в делегираните актове по отношение на информацията за консумацията на енергия и за други основни ресурси при употреба, посочвана върху етикета и във фиша, дават възможност на крайните ползватели да направят по-добре информиран избор и позволяват на органите за пазарен надзор да проверяват дали продуктите съответстват на представената информация.

Когато делегиран акт съдържа разпоредби по отношение както на енергийната ефективност на даден продукт, така и на консумацията му на основни ресурси, оформлението и съдържанието на етикета подчертават енергийната ефективност на продукта.

2. Критериите, посочени в параграф 1, са следните:

- а) съгласно най-новите налични данни и предвид предлаганите на пазара на Съюза количества продуктите имат значителен потенциал за икономия на енергия и когато това е приложимо, на други основни ресурси;
- б) продуктите с равностойна функционалност, налични на пазара, имат големи различия в съответните стойности на показателите;
- в) Комисията отчита съответното законодателство на Съюза и актовете на саморегулиране, като доброволни споразумения, които се очаква да доведат по-бързо или с по-малки разходи до постигане на целите на политиката в сравнение със задължителните изисквания.

3. Когато изготвя проект на делегиран акт, Комисията:

[...]

- г) определя датата или датите за изпълнение, както и въвежданите на етапи или преходни мерки или периоди, като отчита по-специално възможното влияние върху МСП или върху някои специфични групи продукти, произвеждани главно от МСП“.

- 9 Членове 11, 12 и 13 от Директива 2010/30 определят рамката, в която се приемат делегираните актове в съответствие с член 290, параграф 2 ДФЕС. Член 11 от тази директива урежда продължителността на упражняването на делегирането от Комисията и я задължава да изготви доклад относно делегираните правомощия не по-късно от шест месеца преди края на петгодишния срок, считано от 19 юни 2010 г. От друга страна, той възлага на Комисията да нотифицира едновременно Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз веднага след като приеме делегиран акт. Член 12 от посочената директива се отнася до възможността за оттегляне на делегирането, а член 13 — до процедурата, по която Европейският парламент и Съветът могат да предявят възражения срещу делегираните актове.

- 10 Член 16 от Директива 2010/30, озаглавен „Транспониране“, посочва в параграф 1:

„Държавите членки въвеждат в сила най-късно до 20 юни 2011 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които са необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби от 20 юли 2011 г.

[...]“.

11 Член 18 от посочената директива, озаглавен „Влизане в сила“, предвижда:

„Настоящата директива влиза в сила в деня след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 5, букви г), ж) и з) се прилагат от 31 юли 2011 г.“.

Делегираният регламент

12 Съображение 3 от делегирания регламент гласи:

„Необходими са хармонизирани разпоредби за указване на енергийната ефективност и консумацията на енергия на телевизорите върху етикети и в стандартната продуктова информация, за да се осигурят стимули за производителите да подобряват енергийната ефективност на телевизорите, да се насърчат крайните потребители да купуват енергийно ефективни модели, да се намали консумираната от тези продукти електроенергия и да се подпомогне функционирането на вътрешния пазар“.

13 Съображение 9 от регламента гласи:

„С цел насърчаване на производството на енергийно ефективни телевизори следва да се позволи на доставчиците, предлагащи на пазара телевизори, които могат да удовлетворят изискванията на по-високи класове енергийна ефективност, да представят етикети, посочващи тези класове преди датата, от която тези класове се посочват задължително“.

14 Член 3 от посочения регламент, озаглавен „Отговорности на доставчиците“, предвижда:

„1. Доставчиците гарантират, че:

а) всеки телевизор се доставя с напечатан етикет с формат и съдържание на информация съгласно приложение V;

[...]

3. Използва се форматът на етикета, определен в приложение V, съгласно следния график:

а) за телевизори, пуснати на пазара от 30 ноември 2011 г., етикетите за телевизори с класове на енергийна ефективност:

i) A, B, C, D, E, F, G са в съответствие с точка 1 от приложение V или, ако доставчиците предпочитат, с точка 2 от същото приложение;

ii) A+ е в съответствие с точка 2 от приложение V;

iii) A++ е в съответствие с точка 3 от приложение V;

iv) A+++ е в съответствие с точка 4 от приложение V;

б) за телевизори, пуснати на пазара от 1 януари 2014 г., етикетите за телевизори с класове на енергийна ефективност A+, A, B, C, D, E, F са в съответствие с точка 2 от приложение V или, ако доставчиците предпочитат, с точка 3 от същото приложение;

- в) за телевизори, пуснати на пазара от 1 януари 2017 г., етикетите за телевизори с класове на енергийна ефективност A++, A+, A, B, C, D, E са в съответствие с точка 3 от приложение V или, ако доставчиците предпочитат, с точка 4 от същото приложение;
- г) за телевизори, пуснати на пазара от 1 януари 2020 г., етикетите за телевизори с класове на енергийна ефективност A+++, A++, A+, A, B, C, D са в съответствие с точка 4 от приложение V“.

15 В член 4 от същия регламент, озаглавен „Отговорности на търговците“, се посочва:

„Търговците гарантират, че:

- а) телевизорите, предлагани на мястото на продажба, разполагат с прикрепен на предната им страна от доставчика ясно видим етикет в съответствие с член 3, параграф 1;

[...]“.

16 Член 9 от делегирания регламент, озаглавен „Влизане в сила“, предвижда:

„Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 30 ноември 2011 г. [...]

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки“.

Германското право

17 Член 3, параграф 1 от Закона за борба с нелоялната конкуренция (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb) в редакцията му, приложима към спора в главното производство (BGBl. 2010 I, стр. 254, наричан по-нататък „UStG“), предвижда:

„Незаконни са нелоялните търговски практики, които могат да засегнат съществено интересите на конкурентите, на потребителите или на другите пазарни оператори“.

18 Член 4 от UWG гласи: „Примери за нелоялни търговски практики

Нелоялно действа по-специално, който

[...]

11. наруши законна разпоредба, чиято цел, наред с други, е да уреди поведението в пазарни условия в интерес на пазарните оператори“.

19 Член 5а, параграфи 2 и 4 от UWG гласи следното:

„(2) Нелоялно действа, който въздейства върху свободата на потребителите да вземат решение по смисъла на член 3, параграф 2, пропускаяки да предостави информация, която е от съществено значение в конкретния случай, предвид всички обстоятелства, включително ограничаването на комуникационните средства.

[...]

(4) От съществено значение по смисъла на параграф 2 е и информацията, от която потребителите не трябва да бъдат лишавани въз основа на общностни регламенти или на правни разпоредби за транспониране на общностни директиви в областта на търговската комуникация, включително реклама и маркетинг“.

20 Член 8, параграф 1, първо изречение от UWG гласи следното:

„Който по смисъла на член 3 или член 7 извърши недопустимо деяние в областта на търговията, има право на искане за преустановяване на нарушението и възстановяване на първоначалното положение, а при опасност от повторно нарушение — на искане за преустановяване и въздържане от нарушение“.

Фактите по главното производство и преюдициалният въпрос

- 21 На 20 януари 2012 г. S+K излага за продажба на витрината си телевизор, без да е поставило етикет, на който да е указана консумацията на енергия в съответствие с приложение V към делегирания регламент. Телевизорът е бил доставен от производителя Haier Deutschland GmbH на търговеца на едро Electronic Partner Handel SE, който от своя страна го доставя на S+K на 20 май 2011 г. Самият телевизор е бил вече произведен към 20 януари 2012 г.
- 22 След отправено от г-н Rätzke предупреждение за предявяване на иск S+K предявява отрицателен установителен иск, вследствие на което г-н Rätzke предявява насрещен иск, с който цели да бъде забранено на дружеството да излага за продажба телевизори, на които не е поставен етикетът, предвиден в приложение V към делегирания регламент.
- 23 Основанието за насрещния иск е член 3, параграф 1, член 4, точка 11 и член 8, параграф 1 от UWG, като с него се повдига въпросът дали S+K е било длъжно да постави съгласно член 4, буква а) от делегирания регламент етикет върху телевизора, който му е бил доставен на 20 май 2011 г. без етикет.
- 24 Landgericht Mühlhausen отхвърля насрещния иск, с мотива че телевизорите, доставени преди 30 ноември 2011 г. без разглеждания етикет и в съответствие с правното положение преди тази дата, не трябва да бъдат снабдени с подобен етикет след 30 ноември 2011 г.
- 25 Запитващата юрисдикция, пред която се обжалва решението на посочения съд, иска да се разтълкува член 4, буква а) от делегирания регламент, който според нея представлява правило за поведение в пазарни условия по смисъла на член 4 от UWG. В това отношение тя посочва, че думите „прикрепен от“, използвани в член 4, буква а) от делегирания регламент, могат да означават, че търговецът има задължението да постави етикет на телевизорите от 30 ноември 2011 г. само ако доставчикът е доставил тези телевизори с етикет в съответствие със задължението му, което възниква от същата тази дата. Целта на задължението да се постави етикет обаче, както е посочена в съображение 3 от делегирания регламент, според тази юрисдикция може да е в полза на тълкуване, според което задължение за поставяне на етикет от 30 ноември 2011 г. е налице за всеки телевизор, който е изложен от търговците, включително за тези, доставени преди тази дата. Г-н Rätzke смята, че във връзка с член 5, буква г) от Директива 2010/30 може да се направи извод, че доставчиците са длъжни да прикрепят безплатно и безсрочно етикети във всички случаи, т.е. и за уредите, доставени преди 30 ноември 2011 г., за да може търговците да изпълнят задължението си да поставят етикети от същата тази дата.

26 При тези условия Thüringer Oberlandesgericht решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 4, буква а) от делегирания регламент [...] да се тълкува в смисъл, че:

- търговецът е длъжен да постави етикет на телевизорите (от 30 ноември 2011 г.) единствено когато в съответствие с член 3, параграф 1, буква а) от посочения регламент (от 30 ноември 2011 г.) доставчикът вече е доставил тези телевизори със съответния етикет,
- или търговецът е длъжен да постави етикет (от 30 ноември 2011 г.) и за онези телевизори, които доставчикът е доставил преди 30 ноември 2011 г. без съответния етикет, така че търговецът е длъжен да поиска (своевременно, впоследствие) етикети за тези телевизори?“.

По преюдициалния въпрос

- 27 С въпроса си по същество запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 4, буква а) от делегирания регламент трябва да се тълкува в смисъл, че задължението на търговците да гарантират, че телевизорите, предлагани в мястото на продажба, разполагат с етикет, който предоставя сведения за енергийната ефективност на уреда, се прилага само за телевизорите, пуснати на пазара от 30 ноември 2011 г.
- 28 В това отношение, както изтъкват заинтересованите страни, следва да се направи пълен анализ на задълженията в областта на етикетирането на телевизори, наложени от делегирания регламент както на търговците, така и на доставчиците, като се вземе предвид структурата му по-специално в светлината на разпоредбите на Директива 2010/30.
- 29 Всъщност член 4, буква а) от делегирания регламент налага на търговците да поставят върху всеки телевизор прикрепения от доставчиците етикет „в съответствие с член 3, параграф 1“ от този регламент.
- 30 От друга страна, член 4 от делегирания регламент, противно на член 3, не съдържа самостоятелен график за прилагането му *ratione temporis*. По силата на член 6, буква б) от Директива 2010/30 обаче задължението за етикетиране, наложено на търговците, се отнася само до продуктите, обхванати от делегиран акт, а член 10, параграф 3, буква г) от същата директива уточнява, че делегираният акт определя приложното поле *ratione temporis* на отговорността в областта на етикетирането. Всъщност този член предвижда, че когато Комисията изготвя проект на делегиран акт, тя „определя датата или датите за изпълнение, както и въвежданите на етапи или преходни мерки или периоди, като отчита по-специално възможното влияние върху МСП или върху някои специфични групи продукти, произвеждани главно от МСП“.
- 31 Следователно предвид факта, че член 4 от делегирания регламент не съдържа самостоятелен график, а препраща към член 3, параграф 1 от този регламент, който урежда отговорностите на доставчиците, приложното поле *ratione temporis* на член 4 от делегирания регламент съответства на това на член 3. Така задължението на даден търговец да постави етикети, е втростепенно на задължението на доставчика да прикрепи съответните етикети.
- 32 В това отношение следва да се припомни, че член 3, параграф 3 от делегирания регламент в съответствие с приложното поле *ratione temporis* на посочения регламент, който по силата на член 9 от него се прилага от 30 ноември 2011 г., не съдържа никакво изискване за телевизорите, пуснати на пазара преди тази дата. Всъщност тази разпоредба урежда по-специално изискванията, приложими „за телевизори, пуснати на пазара от 30 ноември 2011 г.“, и след това последователно за пуснатите на пазара от 1 януари 2014 г., от 1 януари 2017 г. и от 1 януари 2020 г.

- 33 От изложеното по-горе става ясно, както посочват заинтересованите страни, че за да се отговори на преюдициалния въпрос, следва да се разтълкуват думите „пуснати на пазара“, използвани в член 3, параграф 3, буква а) от делегиращия регламент.
- 34 Съгласно член 2, буква и) от директивата „пускане на пазара“ означава първото доставяне на продукт на пазара на Съюза с цел да бъде разпространен или използван в рамките на Съюза срещу възнаграждение или безплатно, независимо от техниката на продаване“. Следователно първото доставяне на пазара е решаващо, независимо от начина на разпространяване.
- 35 Така задължението за етикетиране се налага на търговците само по отношение на телевизорите, доставени на пазара на Съюза от 30 ноември 2011 г., т.е. предадени в търговската верига от производителя от тази дата.
- 36 Подобен подход, който взема предвид структурата на член 4, буква а) от делегиращия регламент, не се поставя под съмнение от телеологично тълкуване на тази разпоредба.
- 37 Безспорно, както посочва запитващата юрисдикция, налагането на задължението за етикетиране на телевизорите, доставени преди 30 ноември 2011 г., може да насърчи крайните потребители да купуват енергийно ефективни модели в съответствие с целта, преследвана от делегиращия регламент по смисъла на съображения 3 и 9 от него.
- 38 Посоченото насърчително действие обаче се оказва ограничено, доколкото доставянето на посочените телевизори е настъпило в хода на сравнително кратък период.
- 39 От друга страна, ограниченото действие на задължение за етикетиране, което се отнася и за телевизорите, доставени преди 30 ноември 2011 г., би било непропорционално с административната тежест, която мярката би представлявала за доставчиците и търговците. По-специално МСП биха били принудени да изискват от производителя енергийни етикети за всички вече доставени преди 30 ноември 2011 г. телевизори. Съгласно съображение 25 от Директива 2010/30 обаче следва да се избягва приемането на мерки, които могат да наложат ненужни бюрократични и усложнени задължения на засегнатите участници на пазара, по-специално на МСП.
- 40 По отношение на член 5, буква г) от Директива 2010/30 тази разпоредба не може, противно на поддържаното от г-н Rätzke пред запитващата юрисдикция, да доведе до различен резултат. Всъщност тя не урежда нито обстоятелствата, при които е необходима доставката на етикетите, нито времевата рамка на това задължение — въпрос, по който директивата, и по-точно член 10, параграф 3, буква г), препраща към разпоредбите на делегиран акт. Разглежданият делегиран акт обаче ясно определя приложното поле *ratione temporis* на задължението за етикетиране, като ограничава действието на делегиращия регламент само до телевизорите, пуснати на пазара за първи път от 30 ноември 2011 г.
- 41 Ето защо на поставения въпрос следва да се отговори, че член 4, буква а) от делегиращия регламент трябва да се тълкува в смисъл, че задължението на търговците да гарантират, че телевизорите, предлагани в мястото на продажба, разполагат с прикрепен от доставчиците етикет в съответствие с член 3, параграф 1 от посочения регламент, се прилага само за телевизорите, пуснати на пазара, т.е. предадени за първи път в търговската верига от производителя с цел разпространяването им, от 30 ноември 2011 г.

По съдебните разноси

- 42 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 4, буква а) от Делегирания регламент (ЕС) № 1062/2010 на Комисията от 28 септември 2010 година за допълване на Директива 2010/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета във връзка с енергийното етикетирание на телевизори трябва да се тълкува в смисъл, че задължението на търговците да гарантират, че телевизорите, предлагани в мястото на продажба, разполагат с прикрепен от доставчиците етикет в съответствие с член 3, параграф 1 от посочения регламент, се прилага само за телевизорите, пуснати на пазара, т.е. предадени за първи път в търговската верига от производителя с цел разпространяването им, от 30 ноември 2011 г.

Подписи